

Zeruya Shalev, *Ba'al Ve Isha*

Copyright © Zeruya Shalev

Published by arrangement with the Institute for the Translation
of Hebrew Literature

© 2008, 2012 by Editura POLIROM, pentru traducerea în
limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: [iStockphoto.com/Christopher Gould](https://www.istockphoto.com/ChristopherGould)

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

SHALEV, ZERUYA

Soț și soție / Zeruya Shalev; trad. și note de Ioana Petridean. –
Iași: Polirom, 2012

ISBN print: 978-973-46-3198-8

ISBN ePub: 978-973-46-3328-9

ISBN PDF: 978-973-46-3329-6

I. Petridean, Ioana (trad.)

821.411.16-31=135.1

Printed in ROMANIA

ZERUYA
SHALEV
Soț și soție

Traducere din limba ebraică
și note de Ioana Petridean

POLIROM
2012

Ea îmi întoarce o privire cercetătoare, ochii ei negri sunt înconjurați de genele dese, iar cu chicotesc încurcată, ce îmi place să fac, mă obișnuisem atât de mult cu ceea ce trebuia să fac, încât uitasem complet ce îmi place, așa că ridic din umeri, îmi place să fiu cu ei, indic printr-o mișcare a bărbiei spre ușile închise ale lui Udi și Noga, dar pe ea nu o mulțumește răspunsul meu ipocrit, încearcă să te concentrezi, îmi spune ea, este foarte important, ce îți place să faci de una singură, fără nici o legătură cu familia ta, fără vreo legătură cu altă persoană în afară de tine însăși, iar întrebarea ei îmi trezește un sentiment de tristețe, parcă aș fi o orfană bătrână căreia i se amintește că a avut odată părinți. Ce îți plăcea să faci când erai copil, încearcă ea să mă ajute, iar eu fac un efort să îmi amintesc, răsfoiesc albumul cu fotografii îngălbenite dinăuntrul meu, Udi a apărut în viața mea atât de repede, cu dorințele lui care au fost întotdeauna mai îndrăznețe decât ale mele, cu dragostea și ura lui, ce a fost înainte de el, apoi îmi amintesc, ca întâia adiere de vânt ce sparge hamsinul, amintirile se apropie de mine și îi spun pe un ton ezitant, aproape rușinată, când eram mică, îmi plăcea să stau întinsă pe câmp și să privesc norii.

Ea este mulțumită de răspunsul meu, mă privește cu admirație, de parcă aș fi Buddha reîncarnat, minunat, spune ea, iar acest lucru te liniștea? Dau din cap, da, cred că da. Și când ai făcut asta ultima dată, întreabă ea, iar eu zâmbesc scuzându-mă, în urmă cu mulți ani, înainte chiar ca părinții mei să divorțeze, iar după aceea nu am mai avut chef, ea mă aprobă empatic, și dintr-odată simt nevoia să îmi pun capul pe umărul ei și să încep să plâng, să plâng până seara, pentru că îmi este clar că mă înțelege, nici măcar Anat nu mă înțelege atât de profund, pentru o secundă îmi doresc să fiu fiica ei, apoi să-i fiu mamă, orice, numai să nu mă părăsească niciodată, de parcă sentința singurătății

ce se coborâse asupra acestei case era dintr-odată anulată, și asta mulțumită ei.

Iar în timp ce priveai norii, continuă ea, te gândea vreodată la cer? Eu sunt surprinsă, cum adică la cer, iar ea întreabă, oare cerul iubește norii, și eu bâlbâi, nu am idee, nu m-am gândit la acest lucru niciodată. Ce face el când norii trec prin fața lui unul după altul, întreabă ea, dispărând apoi fără a lăsa nici măcar o urmă sau când își schimbă forma, iar eu răspund, nimic, ce ar putea să facă, îi privește, pur și simplu, iar ea încuviințează fericită, așa este, nu te-ai gândit că ai ce învăța de la cer? Eu simt că am deja un spin sarcastic în gât, o aud spunând încet, dar cu pompă, ca și când mi-ar da o veste importantă, astfel trebuie să trăim, Naama, noi suntem cerul care privește norii trecând, fără să încercăm să ne agățăm de ei, fără să încercăm să îi oprim. Bun, dar nici măcar el nu îi poate opri, nici dacă ar vrea, protestez eu, iar ea spune, așa este, exact cum noi nu ne putem agăța de perechea noastră sau de prieteni, nici măcar de copiii noștri. Privirea ei întunecată zăbovește asupra fetiței adormite, asupra mobilelor care umplu salonul, asupra podelei pline de praf, trebuie să fim liberi ca o picătură de mercur căzută pe podea, care niciodată nu se va amesteca cu firicelele de praf, ai văzut vreodată mercurul răspândindu-se pe podea, iar eu spun încet, am văzut, de n-aș mai fi văzut.

Ce se va întâmpla dacă te relaxezi, mă întreabă ea, de ce anume te temi, iar eu murmur, este clar, nu? Să nu îmi pierd controlul, să nu rămân fără nimic, chiar fără lucrurile de care să mă tem, ea încuviințează sarcastic, da, așa se întâmplă în civilizația Vestului, dar învățătorii cei mai de seamă cred că doar cel care renunță la tot va câștiga cu adevărat, iar înăuntrul său va răsări compasiunea, așa cum a răsărit astăzi soarele deasupra ta. Nu a răsărit cu adevărat, fac eu un gest din mână, exprimându-mi dezamăgirea pe care o simțisem de

dimineață, dar ea mă privește cu severitate, ai văzut cum ziua ia locul nopții, iar cu îmi amintesc albastrul acela întunecat, rece, care m-a întâmpinat în clipa în care am ieșit pe terasă, prefer noaptea, soarele este prea agresiv pentru gusturile mele, spun eu. Ea mă privește serioasă, aproape implorându-mă, repede, se grăbește ca, înainte să se trezească restul, trebuie să mă ascuți, iar atunci îmi amintesc și eu că, într-adevăr, toți ceilalți dorm, fetița ei, copila mea și Udi, ca într-o vrajă aruncată asupra casei, deja nu mai este atât de devreme, aproape șapte dimineața, dar părea că întreg orașul doarme, doar noi două eram treze, o întreb din nou surprinsă, ce este atât de urgent în ceea ce mă privește, doar ai venit să îl vindeci pe el, iar ea spune, dacă aș vedea pe cineva întins pe trotuar gemând de durere, nu l-aș atinge? Comparația ei mă sperie, nu exagera, iar ea, cu seriozitatea care o caracterizează, spune, nu exagerez, Naama, l-am văzut pe soțul tău și te văd acum pe tine, vă pot ajuta pe amândoi, dar dragul tău este mult mai capabil să se ajute pe sine decât ai crede, pe când tu nici măcar nu încerci să ai grijă de tine. De ce, ai citit în bătăile inimii lui că voi muri, mârâi eu încordată, dar ea mă întrerupe fără urmă de zâmbet, Naama, ascultă-mă, însă eu nu mă grăbesc, dintotdeauna am crezut că medicina naturistă presupune tot felul de leacuri antice din Himalaya, ierburi tămăduitoare și acc, protestez eu, iar ea își stăpânește furia și aproape pe un ton jignit îmi spune, am aici o geantă plină de leacuri, vom ajunge și acolo, dar vreau să discut cu tine mai întâi, ascultă-mă și nu mă contrazice, repede, înainte să se trezească restul și să înceapă ziua.

Ascultă, își apropie ea buzele de urechile mele, îndulcind secretul acestei dimineți, există mai multe aspecte ale conștiinței, conștiința noastră obișnuită este asemenea flăcării unei lumânări așezate în cadrul unei uși deschise, expuse oricărei pale de vânt,

căzând victimă sentimentelor și dorințelor, dând naștere unui val de sentimente contradictorii în care se împiedică, dar pe lângă ea, în adâncul nostru, se află adevărata natură a conștiinței, gândește-te din nou la cer și la nori, cerul este adevărata noastră natură, iar norii reprezintă labirintul conștiinței noastre obișnuite, ei nu aparțin cerului, nu vor lăsa niciodată urme pe chipul său, eu o ascult ca hipnotizată, în jurul nostru toate ușile sunt închise, părea că toată lumea își deschisese sufletele, dar acest lucru nu mă deranja, ideea de a rămâne singure pe lume, doar eu și ea, îmi aduce o liniște dulce, vorbele ei m-au învăluit deodată într-o pace primordială, atât de profundă, încât moartea părea insignifiantă în comparație cu ea.

Privește casa aceasta, spune ea, iar eu mă uit în jurul meu, înconjur cu privirea fotoliile tocite, încărcate de cărți, pereții întunecați, pătați de urmele degetelor noastre. De câtă vreme locuiți aici, întreabă ea, iar eu spun, de aproape zece ani, ne-am mutat înainte să se nască Noga, și ea zice, dar nu este aceasta adevărata ta casă, iar eu întreb încurcată, ce vrei să spui, sigur că aceasta este casa mea, nu am alta, și ea spune, dar casa aceasta poate fi distrusă în cinci minute, poate fi dărâmată de un cutremur, casa ta adevărată se află în conștiința ta, numai acolo poți afla siguranța, doar acolo poți fi oricând fericită.

Dar în momentul acela pacea dintre noi e alungată de scârțâitul atât de familiar al ușii, Noga dă buzna afară din camera sa, de parcă a luat foc casa, privește în jurul ei cu fața umflată de somn, ce s-a întâmplat, întreabă ea, iar eu mă ridic și o îmbrățișez, nu s-a întâmplat nimic, vorbeam cu doctorița lui tată. O privește pe Zohara cu suspiciune, iar pe figura ei apare imediat un zâmbet inocent, plin de speranță, tu ești doctorița lui, întreabă ea, sunt fericită că are o doctoriță, apoi cu graba ei copilărească, tata se va face bine? Eu o privesc pe Zohara

implorând-o din priviri, numai de nu ar începe să îi povestească despre faptul că el încă nu și-a descoperit semnificația bolii, dar ea îi zâmbeste, nu îți face griji, spune ea pe un ton liniștitor, sigur că se va însănătoși, sănătatea se află înăuntrul său, el nu trebuie decât să o găscască.

Noga răsuflă ușurată, se așază pe genunchii mei, grea și caldă, îmbibată de somn, iar Zohara se apropie de ea, dacă tot te-am întâlnit, aș vrea să verific ceva, de ce, este contagioasă boala lui tati? Dar ea răspunde, nu, nu îți face griji, vreau doar să văd în ce fel te afectează, apoi se apropie de ea cu mișcările acelea ale ei, care deja îmi deveniseră familiare, hotărâte și fine, buzele ei se mișcă parcă s-ar ruga, Noga îi întinde brațul încordată, până când mișcările precise se transformă într-o mângâiere blândă pe părul ei, ești foarte bine, draga mea, fii pe pace, totul va fi bine, iar Noga răsuflă din nou ușurată, tot ceea ce eu încercasem să îi ascund îi era acum dezvăluit cu atâta sălbăticie, aveam impresia că este o copie caricaturală a mea, așa că am trimis-o, du-te și îmbracă-te, deja este opt fără un sfert, iar în timp ce Noga este la baie, descopăr înspăimântată privirea îngrijorată a Zoharei. Starea ei nu este bună, îmi șoptește ea, este foarte încordată, este slabă, instabilă, nu reușește să se integreze așa cum trebuie la școală și nici în grupurile de copii, iar eu îmi simt capul învârtindu-se pe umeri, vestea cea rea și-a croit în sfârșit drum către mine, și e chiar mai rea decât mă așteptam, ce e de făcut, șoptesc eu, apoi adaug imediat, ți-am spus că boala lui ne distruge, iar tu îmi vorbești despre șanse.

Rămân la aceeași opinie, șoptește ea, dar nu sunt sigură că starea copilei a fost una mai bună înaintea apariției bolii, sunt probleme profunde, pe care boala nu a făcut decât să le acutizeze, poate că acest lucru este spre bine, dar tu trebuie să fii tare pentru ea, când ea va simți o schimbare în

comportamentul tău și starea ei se va îmbunătăți, iar cu, din pricina panicii, sunt deja pregătită să mă schimb într-o secundă, spune-mi ce să fac, iar eu voi face, numai spune-mi ce anume, dar ea mă oprește, ți-am spus că ajunge pentru o singură zi, gândește-te la tot ceea ce am discutat, dar eu nu mă mulțumesc doar cu atât, ce se va întâmpla, trebuie să mă schimb imediat, trebuie să mă schimb înainte ca Noga să iasă de la toaletă, sunt pregătită să mă transform într-o broască, dacă acest lucru o va salva, îmi lipsesc privirile de ușa toaletei, geamul ei a fost spart într-o ceartă antică, fiind înlocuit cu un carton gros, ca pe vremea războiului. Deci ce e de făcut, murmur eu, poate să nu mă mai duc la serviciu și să stau să privesc norii toată ziua, dar cerul arde, nici un nor nu îndrăznește să se apropie de el, de aceea este imposibil să îl privești cu ochiul liber, iar ea se ridică și își pune o mână pe umărul meu, liniștește-te, spune ea, încearcă să te calmezi, încearcă să găsești calea spre pacea dinăuntrul tău, nu te mai teme de schimbări, ele ne șlefuiesc, așa cum valurile șlefuiesc pietrele, încearcă, pentru că nu ai altă cale, și iat-o pe Noga ieșind, pleoapele îi sunt umflate, sunt sigură că a plâns în baie, îi urmăresc încordată mișcările greoaie, târâie ghiozdanul, se acoperă cu tricoul uriaș, iar eu îi spun, ca în fiecare dimineață, Noghi, schimbă-ți tricoul, nu poți merge așa, e ridicol, dar ea protestează, sigur că pot, apoi îi explică doctoriței, mă îmbrac numai cu tricourile lui tati, lui îi place că le îmbrac. Eu sunt surprinsă de explicația pe care o dăduse fără să i se ceară, o privesc dezaprobat, cu tricoul acela uriaș de sub care ies două picioare albe încălțate în pantofi sport, pe cap îi răsare o claie de zulufi aurii, nici nu-i de mirare că nu are prieteni, că toată lumea fuge de ea, și simt din nou frica aceea pe șira spinării, dar degetele Zoharei o urmăresc, simțind ceea ce se întâmplă, iar eu înțepenesc, ascult degetele ei mângâind vertebră cu vertebră.